

Geografické rozhledy – časopis
pro další vzdělávání v geografii
Ročník 28 (2018–2019), číslo 3

Vydává Česká geografická společnost, z. s.
v Nakladatelství P3K, s. r. o., www.p3k.cz

Adresa redakce: Univerzita Karlova,
Přírodovědecká fakulta,
Albertov 6, 128 43 Praha 2
redakce@geograficke-rozhledy.cz
www.geograficke-rozhledy.cz

 [geograficke.rozhledy](https://www.facebook.com/geograficke.rozhledy)
 [geografickerozhledy](https://www.instagram.com/geografickerozhledy)

Výkonný redaktor: Miroslav Šifta
Redakční rada: Tereza Aubrechtová,
Jan D. Bláha, Dana Fialová, Jindřich Frajer,
Martin Hanus, Klára Hulíková, Petr Karas,
Petr Knecht, Vincenc Kopeček, Jan Kopp,
Stanislav Kraft, František Křížan,
Marek Křížek, Silvie R. Kučerová,
Josef Kunc, Jakub Lysák, Miroslav Marada,
Jiří Martínek, Tomáš Matějček,
Aleš Nováček, Pavel Raška,
Dana Řezníčková, Miroslav Šobr
Jazyková redakce: Marie Pospíšilová
Layout: Vít T. Luštinec, Karel Kupka
Sazba a zlom: Nakladatelství P3K, s. r. o.
Tisk: Grafotechna plus, s. r. o.

Distribuci a předplatné zajišťuje jménem
vydavatele firma SEND Předplatné.

Předplatné objednávejte na:

www.send.cz/geografickerozhledy

Časopis vychází 5x ve školním roce. Roční
předplatné 335 Kč. Cena za jednotlivé
číslo 67 Kč. Redakční uzávěrka 24. 1. 2019,
číslo 3 vyšlo 5. 2. 2019. Podávání novinových
zásilek povoleno ředitelstvím pošt Praha
č. j. 139/92 – NP, ze dne 17. 11. 1992.
MK ČR E 5922, ISSN 1210-3004.

Časopis je zařazen na Seznam recen-
zovaných neimpaktovaných periodik
vydáváných v Česku. Je vydáván s finanční
podporou Akademie věd ČR.

Foto na titulní straně:

Sesuv půdy ve městě Santa Tecla ve středo-
americkém Salvadoru 13. ledna 2001. Sesuv,
který zapříčinilo zemětřesení s magnitudou
7,6 Richterovy stupnice, si zde vyžádal
téměř 600 obětí. I v průběhu několika
dalších dní v lednu a dále pak i v únoru
2001 postihovaly Salvador i další okolní státy
vlny zemětřesení s frekvencí i několika tisíc
díličích otřesů. Salvador leží v subdukční
zóně Karibské a Kokosové litosférické desky.
Foto: United States Geological Survey.

Obsah

TÉMA ČÍSLA

Oběh Země kolem Slunce (Marek Křížek)	4
Větrné bouře (Miloslav Müller)	10
Svahy v pohybu (Pavel Raška, Jan Klimeš)	14
Spraše, svědek prachových bouří z doby ledové (Kristýna Flašarová)	18

GEOGRAFIE A ŠKOLA

Kdo má při cestování přednost? Člověk, nebo zvíře? (Kateřina Kadlecová)	22
---	----

VĚDA, VÝZKUM, INOVACE

Cestovní ruch jako nástroj zahraniční politiky: příklad Číny (Tomáš Krajňák)	26
Moldavsko a sociální remitence: dopady emigrace na společnost (Lenka Pavelková)	30
Cizinci v našem sousedství: důvod k obavám? (Ivana Přidalová, Adam Klsák)	34

AKTUALITY

38

Úvodník

Země je v pohybu neustále. Pohybuje se v rámci Sluneční soustavy, rotuje kolem své osy. Dmutím se pohybují vodní masy světových oceánů. Podpovrchové aktivity Země se odrážejí, často velmi výrazně, pohybem na povrchu. Desková tektonika je příčinou utváření reliéfu naší planety, jejím důsledkem bývají jedny z nejprudších zemských pohybů – zemětřesení. V Česku, kde jsou velmi ojedinělá a nejsilnější z nich nepřesahují magnitudo 4,5 podle Richterovy škály, si ani nedovedeme představit, jak častá a jak silná zemětřesení denně na Zemi probíhají. Názorně to demonstruje např. web *Quakes – Live Earthquake Map* (quakes.globalincidentmap.com) nebo mobilní aplikace *Earthquake Alert!* a mnoho podobných aktuálních online zdrojů.

První číslo Geografických rozhledů roku 2019 se věnuje pohybu Země jako vesmírného tělesa, ale i pohybům, které se odehrávají na Zemi a nad ní. V neustálém pohybu je také atmosféra, proto vysvětlujeme fyzikální principy nejvýraznějších projevů pohybu vzdušných mas, větrných bouří. Atmosféru (plynný obal) drží u Země její gravitace, a ta hraje zásadní roli i ve svahových pohybech, jakými jsou sesuvy půdy, skalní řízení, bahnotoky a další. Přemísťováním prachových částic díky větru a jejich usazováním byly utvářeny spraše, které jsou základem utváření těch nejurodnějších půd světa.

To, co nejvíce hýbe světem, je lidská společnost. Rostoucí potřeba lidí se přemísťovat je ale často překážkou pro potřeby zvířat. Proto se zabýváme také problematikou fragmentace krajiny, výstavbou a funkčností ekoduktů v Česku. Pohyb lidí (migraci) z několika úhlů pohledů diskutují i další články. Souvislosti cestovního ruchu se zahraniční politikou analyzujeme na příkladu Číny. Přibližujeme také, co si z práce v zahraničí odnášejí Moldavané. Představujeme také výsledky výzkumu zaměřeného na to, jak se na cizince díváme v Česku, jak vnímáme jejich „pohyb“ v české společnosti a prostředí. Kromě příjemného čtení Vám přejeme v novém roce i mnoho pohybu na cestách za dobrými geografickými zážitky!

Miroslav Šifta